CZĘŚĆ XLIX — № 5. ROK 25 — (1854.)

TYGODNIK PETERSBURSKI

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. PÓŁROCZNA 8 rubli srebrem.

WTOREK, $\frac{19}{31}$ STYCZNIA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, $\frac{18}{30}$ STYCZNIA.

NOWINY DWORU.

W dniu 6 Stycznia, w święto trzech Królów, w którym też przypada rocznica urodzin N. KRÓLOWEJ MATKI Niderlandskiej, Wdowy po Królu Wilhelmie II, ANNY PAWŁÓWNY odprawiona była w Soborze Dworskim Pałacu Zimowego, przez Najprzew. Metropolitę Nowgorodzkiego i S.-Petersburskiego, *Nikanora*, z Archimandrytami: Rektorem Seminarium *Joannicym* i Przełożonym Bohorodickiego Igrickiego monasteru w gubernii Kostromskiej *Agathangelosem*, oraz duchowieństwem Dworskiem, Liturgija święta, w obecności N. CESARZA JMCI, JJ. CC. WYSOKOŚCI: NASTĘPCY CESARZEWICZA, WW. XX. KONSTANTYNA MIKOŁAJEWICZA, MIKOŁAJA MIKOŁAJEWICZA i MICHAŁA MIKOŁAJEWICZA, JJ. Królewskich WW. Xięcia Następcy Wirtembergskiego i Xięcia Augusta Wirtembergskiego, J. Wielkoxiążęcej W. Xięcia Mecklemburg-Strelitz, Członków Rady Państwa, Ministrów, Senatorów, Dygnitarzów Dworu płci obojej, Jenerałów, Sztab i Ober-oficerów Gwardyi, Armii i Flotty. Zaś N. CESARZOWA JMĆ i JJ. WYSOKOŚCI W. X. CESARZEWICZOWA, z WW. XX. ALEXANDREM, WŁODZIMIERZEM i ALEXYM ALEXANDROWICZAMI i W. X. MARYA MIKOŁAJÓWNA z Xiążętami Mikołajem i Eugeniuszem Maxymiljanowiczami Romanowskiemi, raczyły słuchać Liturgii świętej w małej cerkwi Zimowego Pałacu.

Przez Rozkaz dzienny CESARSKI w Wydziale Wojskowości, z dnia 12 Stycznia, Naczelnik 15 dywizyi pieszej Jenerał-porucznik *Marin 1* zaliczony zostaje do Armii i do wojsk zapasowych; Dowodzca 2 brygady 15 dywizyi pieszej, Jenerał-major *Engelhardt 3*, mianowany Dowodzącym tąż dywizyą, a Dowodzca Modlińskiego pieszego pułku, Jenerał-major *Bykow 2*, Dowodzcą pomienionej brygady.

Rozkazy dzienne CESARSKIE *w Wydziale służby Cywilnej.*

3 Stycznia Za odznaczającą się służbę podniesieni zostają do rang: Radzcy Kollegialnego, Radzca Izby Skarbowej Wileńskiej, Radzca Dworu *Zaborowski;* Assesora Kollegialnego, Radzcy Honorowi: Urzędnik do szczególnych poleceń przy Naczelniku Komory Radziwiłowskiej *Swariczewski;* za wysługę lat, Lekarze 1 oddziału: pełniący obowiązki Akuszera Zarządu lekarskiego Taurydzkiego *Daniłowicz*, Lekarz powiatowy Słonimski *Muszyński*, Lekarze: w dobrach Prużanie, w pow. Prużańskim *Dąbrowski*, przy wodach Druskienickich *Pilecki*, Gubernijalny Mińskiej Izby Dóbr Państwa, Lekarz 2 klassy *Poźniak*, Lekarze 3 klassy: Starszy, Mińskiego i Bobrujskiego okręgów Dóbr Państwa *Bowbielski*, i Starszy Weterynaryjny Lekarz Izby Mińskiej Dóbr Państwa, Weterynaryjny Lekarz 2 oddziału *Sinkiewicz;* Radzcy Honorowego, Ordynator Wileńskiego szpitalu świętego Jakuba, Lekarz 1 oddziału *Wikszemski;* — Sekretarza Kollegialnego, Weterynarz Ziemskiej stajni Kamieniec-Podolskiej *Sadownikow;* — zostaje uwolniony od służby spadły z etatu, Inspektor 1 Lustracyjnej inspekcyi, Radzca Stanu *Janowicz* i Sekretarze Kollegialni, Sekretarze: tegoż Inspektora *Stawiński* i Inspektora 2 inspekcyi *Sławiński.*

5 Stycznia. Za wysługę lat podniesieni zostają do rang: Radzcy Kollegialnego, Radzcy Dworu: Uniwersytetu św. Włodzimierza: Professor nadzwyczajny *Sielin*, pełn. obow. Adjunkta *Wigura*, Adjunkt Charkowskiego Uniwersytetu *Jurgiewicz*, Inspektor Gymnazyum Mohylewskiego *Sokołow 1*, Starsi Nauczyciele szkół pow. Szlacheckich: Telszewskiej *Uspieński* i Rossieńskiej *Kontowicz;* Radzcy Dworu, Asso-

sorowie Kollegialni: Dozorca Honorowy Lepelskiej powiatowej szkoły *Siellawa* i młodszy Nauczyciel Gymnazyum Wileńskiego *Horbaczewski;* Assesora Kollegialnego, Radzcy Honorowi: Sekretarz Rady Uniwersytetu św. Włodzimierza *Kołomijcow*, Dozorca Honorowy szkoły pow. Wilejskiej *Wołodkowicz;* Nauczyciele szkół powiatowych: Wilkomirskiej, starszy, *Schmidt* i Orszańskiej, młodszy, *Weryha;* Radzcy Honorowego, starsi Nauczyciele Gymnazyj: Kijowskiego pierwszego *Dubnicki*, Wołyńskiego *Danilewski*, Białocerkiewskiego *Janczukowski;* Sekretarza Kollegijalnego, Dozorca Honorowy szkoły pow. Bielskiej *Kasperski*, Nauczyciele Gymnazyj: Starsi, Kijowskiego pierwszego *Uspieński* i Niemirowskiego *Teodorowicz*, Nauczyciele szkół powiatowych: Krasławskiej *Zaniemojski* i Bobrujskiej szlacheckiej *Piszczołko;* Sekretarze Gubernijalni: Dozorca wspólnej kwatery uczniów Gymnazyum Niemirowskiego *Krynicki* i Nauczyciel szkoły pow. Mohylewskiej *Lebiodkin;* Sekretarza Gubernijalnego, Nauczyciel szkoły pow. szlacheckiej Czarnoostrowskiej *Triascowski;* Rejestratorowie Kollegialni: pełniący obowiązki Pomocnika Bibliotekarza Uniwersytetu św. Włodzimierza *Irzykiewicz* i Nadzorca przychodzących uczniów Gymnazyum Mińskiego *Nowomiejski;* Rejestratora Kollegialnego, Sekretarz Dyrekcyi szkół gubernii Witebskiej *Hojdamowicz.*

6 Stycznia. Za wysługę lat podniesieni zostają do rang: Assesora Kollegialnego, Architekt do prowadzenia robot Mińskiej Gubern. Budowniczej i Drogowej Kommisyi, Radzca Honorowy *Sikorski;* Radzcy Honorowego, Pomocnik Buchaltera Grodzieńskiej Gubern. Budowniczej i Drogowej Kommisyi *Popławski;* Sekretarza Kollegialnego, Sekretarze Gubernijalni: Gubernijalnych Budowniczych i Drogowych Kommisyj: Kowieńskiej, Rządzca Kancellaryi Rady *Tomkiewicz*, Podolskiej, pełniący obowiązki Pomocnika Rządzcy Kancellaryi *Demkiewicz*, Pomocnicy Architektów do prowadzenia robot: Mińskiej *Połoński*, Mohylewskiej *Newiński*, Pomocnicy Szefów Biur w Kommisyach: Kowieńskiej *Ignatjew* i Mińskiej *Soroczyński;* Sekretarza Gubernijalnego, pełniący obowiązki Naczelnika 2 dystancyi 4 oddziału XIII okręgu Dróg Kommunikacyj i Budów Publicznych Sekretarz Prowincyonalny *Obuchowski*, ze starszeństwem od 15 Maja 1839 roku; Rejestratorowie Kollegialni: Szefowie Biur w Kijowskiej Budowniczej i Drogowej Kommisyi *Kmita* i *Hanf.*

10 Stycznia. Pełniący obowiązki Gubernatora Cywilnego Kurlandskiego, Rzeczywisty Radzca Stanu *Walujew*, zostaje zatwierdzony Gubernatorem.

— Przez Dyplomata Cesarskie: z dnia 24, 26 i 31 Grudnia 1853 roku, Najłaskawiej mianowani kawalerami orderów: Św. Anny 1 klassy, pełniący obowiązki Sekretarza Stanu w Departamencie Ekonomii Rady Państwa, Rzeczywisty Radzca Stanu *Szigajew* i Pomocnik Zarządzającego Sprawami Komitetu Ministrów, Rzeczywisty Radzca Stanu *Tarnowski;* — Św. Stanisława 1 klassy, zostający przy Oddzielnym Kaukazskim korpusie Jenerał-major *Wieriowkin*, Dowodzca Orenburgskiego okręgu Inżenjerów i Naczelnik Inżenjerów Oddzielnego Orenburgskiego korpusu, Jenerał-major *Bohdanow 3* i pełniący obowiązki Sekretarza Stanu w Departamencie Spraw Cywilnych i Duchownych Rady Państwa, Rzeczywisty Radzca Stanu *Laube;* 2 Stycznia, Rzeczywiści Radzcy Stanu: Zarządzający Kancellaryą Moskiewskiego Wojennego Jenerał-Gubernatora *Korniłow* i Inspektor Medyczny Moskiewskich szpitalów Wydziału Cywilnego, Honorowy Hof-Medyk *Ower.*

— Przez Ukazy Cesarskie do Kantoru Dworu, z dnia 31 Grudnia, Starszy Pomocnik Sekretarza Kancellaryi 1 Departamentu Rządzącego Senatu, Assesor Kollegialny Michał *Leontjew*, mianowany Kamer-junkrem Dworu Cesarskiego; Panny: wnuczka Gruzyjskiego Carewicza Jana Georgjewicza, xiężniczka Katarzyna *Gruzińska*, Marya *Sewastjanow* i Alexandra *Buturlin*, mianowane Frejlinami N. Cesarzowej.

— Zdaniem Rady Państwa, Najwyżej zatwierdzoném 2 Grudnia 1853 r., Tadeusz z synami Tomaszem i Józefem, Jacek i Józef z synem Władysławem-Mateuszem-Tomaszem (3 imion) *Baranowscy*, na mocy złożonych dowodów, że pradziad, dziad i ojciec ich posiadali nieruchomy z włościanami majątek, zostali zatwierdzeni w pierwiastkowej przodków ich szlacheckiej rodowitości i zapisani do 1 Części Xięgi Wywodowej.

— W dniu 18 Grudnia wydany został od Departamentu Rękodzieł i Handlu krajowego Ministerstwa Skarbu, wyłączny na lat pięć przywilej Kupcowi Petersburskiemu 2 gildyi Bazylemu *Pietrow*, na udoskonalenie w warstatach do tkania perkalów.

O CHOLERZE.

W *Petersburgu*, po 13 Stycznia pozostawało chorych 90 — w ciągu doby zachorow. 25 — wyzdr. 2 — umarło 12 — po 14 Stycznia pozostało chorych 101.

W ciągu doby zachor. 14 — wyzdr. 3 — umarło 11 — po 15 Stycznia pozostało chorych 101.

W ciągu doby zachor. 22 — wyzdr. 7 — umarło 8 — po 16 Stycznia pozostało chorych 108.

W ciągu doby zachor. 18 — wyzdr. 8 — umarło 9 — po 17 Stycznia pozostało chorych 109.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

AUSTRYA. *Wiedeń, 17 Stycznia.* Piszą z Wiednia, 12 Stycznia, że Ministerstwo Spraw Zagranicznych przesłało Posłom Austryackim w Paryżu i Londynie noty, w przedmiocie wejścia flott angielskiej i francuzkiej na morze Czarne. Wnosić należy, że i Gabinet Berliński przesłał jednocześnie podobneż noty i w tymże samym przedmiocie.

— Arcybiskup Medyolański wydał do Duchowieństwa swojej dyecezyi list Pasterski, w którym rozciąga się nad niebezpieczeństwy grożącemi wierze katolickiej we Włoszech ze strony propagandy protestantskiej. Pomiędzy symptomatami tego rodzaju Arcybiskup przytacza wystawienie kościoła

protestantskiego w Turynie i przerobienie na tąkąż świątnicę, kościoła N. Maryi Panny w Genui.

— Cała powszechność niecierpliwie oczekuje epoki małżeństwa naszego ukochanego Monarchy. Pokoje przyszłej Cesarzowej w zamku są przybrane z największą wspaniałością; graniczą one z salami, gdzie się zachowują nieoszacowane obrazy mozaikowe Raffeellego. Były to apartamenta niegdyś Cesarzowej Maryi-Anny-Pii, a dawniej były zamieszkane przez nieśmiertelną Maryą-Terezyą. Podczas Kongressu Wiedeńskiego mieszkał w nich Król Maxymiljan-Józef Bawarski.

— Podług gazety Berlińskiej *Biuro Korrespondencyi*, donoszą z Hamburga, że wielu właścicieli okrętów angielskich starają się w tej chwili o prawo obywatelstwa tego miasta, ażeby, w przypadku wojny Anglii z Rossyą, mogli żeglować pod neutralną banderą Hamburgską.

PRUSSY. Piszą z Berny do *Gazety Pocztowej* z dnia 12 Stycznia, że Rząd Pruski zniosł posadę Sekretarza Poselstwa w Szwajcaryi. Co do Posła, wiadomo, że od roku 1818 Prussy takowego nie mają przy Związku Helwetskim.

(J. de S.-P.)

KARLSRUHE, *14 Stycznia.* Piszą ztąd do *Journal de Francfort*, że Biskup Moguncyi, przybyły od dni kilku do Karlsruhe, przyjął na się pośrednictwo między Rządem i Arcybiskupem Friburgskim, do którego ma w tym celu pojechać umyślnie.

MUNICH, *17 Stycznia.* Od kilku dni mamy tu dygnitarza Kościoła, który oddał wielkie usługi missyi pomiędzy dzikiemi ludami; jest to Biskup Omyzonii, X. Fryderyk Baraga, Wikaryusz Apostolski górnego Michigan (w Stanach Zjednoczonych). Przybył on do Europy dla zwerbowania xięży i zebrania środków pieniężnych dla swojej nowoutworzonej dyecezyi, złożonej po większej części z nawróconych dzikich amerykanów.

STUTTGARD, *17 Stycznia.* Od przedwczora zapewniają, że zajście duchowne w Wielkiém Xięztwie Badeńskiém jest ostatecznie załatwione i że również opłakane spory w Hessyi Wielkoxiążęcej, mogą być uważane za ukończone. Przeciwnie rzeczy się mają w Elektoracie Hesskim i w Xięztwie Nassau.

BADEN. Gazeta Powszechna Nassauska (urzędowa), donosi ze źródła najpewniejszego, o zupełném i zaspokajającém załatwieniu sporu duchownego w Baden. Wyższa Rada Duchowna katolicka, (wyklęta przez Arcybiskupa), usuwa się, Dekret 7 Listopada, dodający Arcybiskupowi Kommisarza od Rządu, zostaje odwołany, ze wszystkiemi swemi skutkami, i wprost ze Stolicą Apostolską wszczęte zostały układy w celu stanowczego określenia praw Episkopatu i Kościoła katolickiego.

HANOWER. *Korrespondent Hamburski* twierdzi, że ugoda zawarta między Prussami i Oldenburgiem o ustąpieniu pierwszemu z tych krajów zatoki, zdolnej do założenia portu wojennego, sprawiła wielkie wrażenie w Hanowerze, ztąd, iż «akt tak ważny dla tego ostatniego kraju» został dokonany bez jego wiedzy.

HAMBURG, *19 Stycznia.* Swiątkowanie naszych robotników-cieśli, równie jak i w Altonie, nie ustaje i na długo zdaje się zanosić. *(J. de S.-P.)*

ANGLIJA.

LONDYN, *19 Stycznia.* Z rozkazu Admiralicyi po całym Londynie poprzylepiane zostały afisze zapraszające ludność angielską do służby w marynarce Królewskiej. Ochotnicy mają mieć wieku od 19 do 24 lat, wzrostu najmniej 5 stop 7 cali, zresztą być zdrowia i składu ciała mocnego. Pierwszeństwo będzie dane tym, którzy już służyli na morzu.

— Korrespondencye z Londynu, z dnia 17 Stycznia, przypisują attaki, ponawiające się od niejakiego czasu przeciw Xięciu Albertowi w pewnych Londyńskich gazetach, intrygom partyi Derby-Disraeli, która się na nowo organizuje i w tych napadach ma widoki oppozycyjne przeciw obecnemu Gabinetowi. Korrespondencye dodają, że i intrygi francuzkie mogą nie być obcemi tym filippikom przeciw Małżonkowi Królowej.

— List P. Edm. Cust, pisany do gazety *Morning-Post*, zaprzecza wieści, jakoby Członkowie Domu Burbonów mieli się zebrać w miesiącu Marcu w zamku Claremont.

— Wprędce spuszczone będą z warsztatów Deptford i Devonport okręty linijowe od 91 dział *Hannibal* i *Algiers*. Każdy z nich będzie opatrzony machiną parową siły 400 koni.

Londyn, 20 Stycznia. Wysłani zostali oficerowie Marynarki, dla zwiedzenia wszystkich portów morskich angielskiego wybrzeża. Oficerowie straży nadbrzeżnej odebrali też rozkaz werbowania majtków. Afisze, powołujące do morskiej służby ludzi, którzy nigdy w marynarce nie służyli, jak ich nazywają *lądowych*, sprawiło wielkie wrażenie.

— Lord Biskup Oxfordski zapytywał Pierwszego Ministra, czy Władza najwyższa duchowna w Anglii wdała się w sprawy Wschodu, przez utworzenie w Jeruzalem Biskupstwa anglikańskiego? Biskup dodaje, że na pytania, czynione mu w tym względzie, odpowiedział zaprzecznie, i prosi lorda Aberdeen, iżby urzędowie potwierdził te odpowiedzi. Lord odpisał co następuje:

Downing Street, 6 Stycznia 1854.

Mój kochany Biskupie Oxfordski, bez żadnego wahania się odpowiadam na wasz list i potwierdzam oświadczenie, które Wasza Przewielebność uczyniliście o nieistnieniu żadnego zamiaru wdawania się w sprawy Kościoła przez ustanowienie Biskupstwa Jerozolimskiego.

Projekt takowego ustanowienia był obudził żywe obawy i Porta energicznie przeciw niemu oświadczyła się; Poseł, wowczas jeszcze, sir Stratford Canning, był upoważniony donieść Rządowi Tureckiemu, że Biskup Alexander pojechał do Syryi z wyraźnym od swojej Zwierzchności rozkazem, niemieszania się w sprawy duchowne poddanych mahometańskich i chrześciańskich Porty i niekuszenia się bynajmniej o nawracanie nikogo z tych klass na wiarę anglikańską.

Moje uprzejme stosunki z nieboszczykiem Arcybiskupem dały mi kilkokrotnie zręczność rozmawiania z nim o tym przedmiocie i poznania jego opinij i życzeń. Powiadam więc, że pod religijnym względem był on przeciwnym wszelkiemu nawracaniu ludzi wyznania greckiego i nawet nie pochwalał tych, którzy się odeń odłączali; zawsze z wielką czcią mawiał o Kościele Wschodnim.

Proszę wierzyć, i t. d. ABERDEEN.

(*J. de S.-P.*)

FRANCYA.

PARYŻ, *20 Stycznia.* Zaczynają się zajmować w Paryżu przyszłém zgromadzeniem Senatu, i Ciała Prawodawczego; sądzą wszakże iż otwarcie tych Izb nie nastąpi wcześniej, jak 1 Marca, chodzi bowiem oto, iżby wiedzieć, jaką Parlament angielski przybierze postawę w kwestyi Wschodniej, a zatém jaki ma przybrać kierunek francuzki Parlament.

— Na wczorajszém zgromadzeniu Bank Francuzki podniosł stopę swego eskontu do 5 procent.

— Na Gieldzie 20 Stycznia (przez telegraf.) 4½ procentowe 98 fr. 25 centimów—3 procentowe 69 fr. 70 centimów.

— Donoszą z Marsylii z dnia 18 Stycznia przez telegraf, że tam przybył statek parowy *Tancrède*, który opuścił Stambuł w dniu 5 Stycznia. Flotta anglofrancuzka była zatrzymana w ujściu Bosforu burzami przez 3 i 4 Stycznia; nakoniec, tego ostatniego dnia flotta weszła na morze Czarne w liczbie 34 okrętów.

Donoszą z Azyi, że w tej chwili wszystko tam spokojne; wypadły wielkie śniegi, któremi wszelkie kommunikacye i wszelkie działania wojenne zostały przerwane.

— W korrespondencyi z Paryża, z dnia 14 Stycznia, do gazety Augsburskiej piszą, że przeciw przymierzu z Angliją daje się widzieć żywa oppozycya we Francyi nawet w szeregach Armii. Podług tejże korrespondencyi, Rząd Francuzki nie może się odważyć na posłanie korpusu wojska do Turcyi, woląc trzymać wszystkie swe siły w gotowości od strony Renu.

— *Univers* powstaje przeciw polityce Anglii w Piemoncie.

«Times objawia nam (mówi ta gazeta) jakie są zamiary Anglii względem Neapolu i czytaliśmy w pismach Londyńskich wszelkiej barwy wyrażenie nadziei, jakie polityka angielska opiera na Piemoncie ku zrewolucyonowaniu i zprotestantyzowaniu Italii.

«Formy konstytucyjne, któremi się pokrywa rewolucya piemontska, nie mogą być brane na serio i anarchiści włoscy tak dobrze wiedzą co znaczą te formy, że Mazzini, za swego triumwiratu w Rzymie, nie wahał się w jednej ze swych mów powiedzieć: «*Konstytucioniści Piemontscy i Republikanie Rzymscy, są to bracia rodzeni.*» Wypadki w zupełności usprawiedliwiają tę charakterystykę, albowiem sam Mazzini, jeżeliby posiadał najwyższą władzę w Turynie, nie zdołałby lepiej w swym duchu działać, jak działają mężowie Stanu, których passował na swoich braci.»

— W porcie Tulońskim pracują dzień i noc dla co śpiesznięjszego uzbrojenia następnych okrętów: *Trident*, *Ville de Marseille*, *Alger*, *Duquesne*, *Suffren*, *Duperré*; niemniej pilnie uzbrajają świeżo spuszczony okręt *Fleurus* i fregatę *Zénobie*. (*P. P.*)

— Ustanowiona została Kommisya dla rozciągnienia na całą Francyą środków, przedsięwziętych w Paryżu, dla zapobieżenia podnoszeniu się ceny chleba nad pewną oznaczoną cyfrę. Utrzymanie w stolicy tej to cyfry kosztowało już Paryżowi, po dzień dzisiejszy, summę 8 miljonów franków.

— Powiodła się proba, po raz pierwszy uczyniona w Nantes, budowania okrętów z cynku. Pierwszy taki okręt, *Comte Lehon*, wrócił świeżo do ujścia Loary, z dalekiej podróży. Kapitan z pochwałą mówi o tém nowém użyciu pomienionego metalu.

— Mniemany list Xiężny d'Orléans został dziś, podług gazet angielskich, powtórzony przez gazety *Pays* i *Constitutionnel*. Mówią, że od Xięcia de Nemours odebrano depeszę elekryczną, podającą ten list za całkiem zmyślony. Podług korrespondencyi gazety Belgijskiej jest nadto list pisany przez tegoż Xięcia, zaprzeczający wbrew autentyczności protestacyi Xiężny d'Orléans.

— Codzień przez Paryż przejeżdżają oficerowie angielscy wszelkiego stopnia, udający się nad brzegi Dunaju i do Azyi.

— W *Assemblée Nationale* czytamy: «Times i inne gazety Londyńskie, ogłosiły mniemany list Xiężny d'Orléans z protestacyą przeciw pojednaniu się dwóch gałęzi Domu Burbonów.

«Nie mamy zlecenia zaprzeczania temu listowi i w żadnym razie nie pozwolilibyśmy sobie wchodzić w rozbiór wyrazów i znaczenia tego aktu, ale dość odczytać ten list, żeby się przekonać, że jest czystą mistyfikacyą. Łatwość, z jaką gazety angielskie weń uwierzyły i znaczenie, które do tego listu niektóre z nich, a między innemi *Times*, przywiązują, nie czynią zaszczytu przenikliwości redaktorów.»

— Dekretem z dnia 17 Stycznia swoboda przewożenia bez cła między Algeryą i Francyą zbóż, mąk, ryżu i jarzyn suchych przedłużona została po 31 Lipca 1854.

Paryż, 21 Stycznia. Journal des Débats nie powtarza listu Xiężny Orleańskiej, bowiem ma przekonanie iż jest zmyślonym.

— Gazeta *Assemblée Nationale* broni Xięcia Alberta przeciw attakom niektórych gazet angielskich. Wiadomo, jak przed dwoma jeszcze laty Xiążę był powszechnie lubiony; wszyscy mu byli wdzięczni za Wystawę Londyńską, której myśl, przez niego powzięta, tak świetnie i z takim pożytkiem była ziszczona. Dziś Xiążę jest celem nienawiści pewnych partyj jedynie za to, że jest przeciwnym wojnie.

(*J. de S.-P.*)

TURCYA.

Gazeta *Zeit* pisze, że nazajutrz po odejściu flotty anglofrancuzkiej odpłynęła też na morze Czarne jedna korwetta Pruska i jedna Austryacka.

— Podług tejże gazety Konferencya Wiedeńska zamknęła swe posiedzenia 18 Stycznia.

— Piszą z Orsowa, 8 Stycznia, że turcy zgromadzają tyle, ile tylko mogą wojsk w Widdinie, i że po tę datę, w Widdinie i Kalafat, oraz w okolicach mieli około 35,000 żołnierza, z których 2,000 artylleryi z 250 działami wielkiego kalibru.

— Podług listu z Bucharestu, z dnia 6 Stycznia, kilka małych utarczek zaszło pod Hirsowa, turcy kilkakroć kusili się przebyć Dunaj dla uczynienia rekonesansów, ale za każdym razem byli odparci przez rossyan, nie mogąc uskutecznić swego zamiaru.

Zkądinąd Nowa Gazeta Pruska pisze, że wojska tureckie usiłowały 14 Stycznia przeprawić się przez Dunaj pod Maczyna, dla najścia Mołdawii, ale były odparte przez wojska rossyjskie. (*J. de S.-P.*)

— Depesza telegraficzna ze Smyrny z dnia 14 Stycznia, doniosła o przybyciu do tego portu okrętu wojennego Pruskiego *la Caroline*. Kommodor Pruski Schröder został powołany do Konstantynopola.

— Z powodu niezgodnych z sobą wieści o sposobie zachowania się Posłów Państw Niemieckich w Konstantynopolu, przy wyjściu flott na morze Czarne, *Nowa Gazeta Pruska* utrzymuje, co dawniej już powiedziała, że Poseł Pruski, P. Wildenbruck, rzeczywiście czynił zarzuty przeciw takowemu wyjściu i że Gabinet Berliński pochwalił w zupełności ten krok swojego reprezentanta.

— Korrespondencya Gazety Augsburskiej z Konstantynopola, podług listów, odbieranych z Macedonii, Bosnii, Tessalii i t. d. kreśli najsmutniejszy obraz stanu tych prowincyj. Jeden z tych listów z Bitoglia (Monastir) mówi: «zabójstwa, «grabieże, gwałty są tu rzeczą zwyczajną. Nędza jest taka, «że ledwo dziesiąta część mieszkańców ma czém głód za«spokoić. Prześladowania i bezprawia, których chrześcianie «są ofiarą, przechodzą wszystko, co wyobrazić sobie można.»

— List z nad Dunaju do tejże Gazety z dnia 14 Stycznia donosi, że w Widdinie odebrano wiadomość niewątpliwą, iż wojska nieregularne armii Dunajskiej są zagrożone rozprzężeniem zupełném. Ta wiadomość zgadza się z raportem, który jenerał Prim przesłał Sułtanowi o stanie tej Armii. Dodają, że ten jenerał pokłócił się z Omerem-paszą.

(*P. P.*)

WŁOCHY.

RZYM. List z Rzymu, z dnia 10 Stycznia, do Nowej Gazety Pruskiej, potwierdza wiadomość, że wojska austryackie, kwaterujące w Romanii i które miały opuścić tę prowincyą, odebrały rozkaz pozostania na dotychczasowych leżach, ku wielkiej radości mieszkańców, którzy w tych wojskach widzą jedyną swą ochronę.

— W końcu zeszłego roku umarł tu sławny kompozytor muzyki Pietro Raimondi. Zjednał on sobie znakomite imię wielkiém oratorio, «Joseph,» którego wykonanie wymagało trzech orkestr i 600 głosów. Przed niedawnym czasem Papież mianował go był Mistrzem kapeli kapituły świętego Piotra. (*J. de S.-P.*)

HISZPANIJA.

MADRYT, *14 Stycznia*. Ważne wypadki gotują się w Hiszpanii. Oddawna już spodziewają się stanowczego przewrotu; teraz w korrespondencyi jednej gazety Bayońskiej czytamy: «Gabinet zdecydował się dokonać przewrot Stanu, od tak dawna zapowiedziany, ale naprzód margrabia de Gerona wyjdzie z Ministerstwa.

«Pomiędzy środkami, które mają być przyjęte, obwołanie stanu oblężenia w Madrycie i prowincyi będzie jednym z pierwszych. Senat zostanie zniesiony, znakomitsi przywódzcy Oppozycyi wygnani, wolność druku zawieszona.

«Kilku dowodzców wojsk stojących w Madrycie zmieniono, między innemi xięcia Gor i brygadyera Soltano; podobneż złożenie z urzędów ma wprędce nastąpić w wydziale cywilnym.» (*G P.*)

AMERYKA.

STANY ZJEDNOCZONE. Wiadomości z New-York są po 3 Stycznia. Kapitan statku parowego *Saint Louis* Ingraham, który miał sławne zajście w Smyrnie z okrętem austryackim o wychodzca węgierskiego Kosta, został uwolniony od służby, *dla słabości zdrowia*, na miejsce jego mianowany kapitan Norris.

NEW-YORK, *7 Stycznia*. New-York Herald donosi, że między Stanami i Mexykiem zawarty został traktat, mający głównie na celu zabezpieczenie granic Stanów od napadów dzikich amerykanów.

— Między Ministrem Wojny Panem Jefferson i jednym z członków Senatu miał miejsce pojedynek. (*P. P.*)

NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

PRUSSY. W dniu 15 Stycznia odbył się w pałacu Dessauskim obrzęd zaślubin Xięcia Fryderyka-Karola-Mikołaja Prusskiego, (urodzonego w 1828) jedynego syna Xięcia Karola Pruskiego, z Xiężniczką Maryą-Anną Anhalt, córką Xięcia Panującego Anhalt-Dessau, (urodzoną w r. 1837).

— W tych dniach umarł w Berlinie Jenerał-porucznik Masson, adjutant byłego Krlóa, jeden z najwaleczniejszych jenerałów Pruskich. (*P. P.*)

PARYŻ, *22 Stycznia*. Podług korrespondencyi gazety Belgijskiej z dnia wczorajszego, «Rząd jest bardzo rozgniewany na Bank francuzki za podniesienie stopy eskontu; jest mowa o zmuszeniu go do przywrócenia poprzedniej stopy.

«Rząd wielce potrzebuje pieniędzy i słychać że wystawione będą na sprzedaj dobra ziemskie zakładów Dobroczynności, wynoszące do 800 miljonów franków, na jakową summę wydane będą tym zakładom renty Stanu.

«Rzeczą jest niewątpliwą, że postawa Austryi i Pruss względem Francyi i Anglii uległa zmianie od czasu wejścia flott na Czarne Morze.»

— Na Giełdzie 22 Stycznia, (przez telegraf), 3 procentowe 68 franków 95 centimów.

LONDYN. Na Giełdzie 21 Stycznia, (przez telegraf), Konsolidy 91, 91¼.

SZWAJCARYA. *Zurich, 19 Stycznia.* (Przez telegraf.) Rada Narodowa przyjęła większością 64 głosów przeciw 63 projekt założenia Uniwersytetu Federalnego.

HISZPANIJA. Daliśmy już przeczuć gotujący się przewrot w Hiszpanii; depesza telegraficzna z Madrytu z dnia 18 Stycznia zawiera:

«Gazeta urzędowa ogłasza Dekreta Królewskie, któremi przyjęta dymissya, podana przez Ministra Skarbu i złożeni zostają Jenerałowie-Senatorowie, którzy głosowali przeciw projektom Rządowym. Dwaj z tych jenerałów: de la Concha i O'Donnell, wygnani są na wyspy Kanaryjskie.

TURCYA. Donoszą z nad brzegów Dunaju do gazety *Zeit*, że wielkie przygotowania czynią się w Widdynie na przybycie Sułtana, który spodziewany jest tam w przyszłym Marcu. (*J. de S.-P.*)

ROZMAITOŚCI.

Kompanija do wydobywania złota z pokładów piaskowych w Rossyi, za pomocą machin.

OGŁOSZENIE

W świecie przemysłowym wiadomo, że, z wielu dotąd znanych i nowo-powstających w naszej epoce gałęzi przemysłu, wydzielanie czystego metallu z pokładów złotodajnego piasku jest jedną z najkorzystniejszych. Dotąd wszakże w Rossyi takowa exploatacya dokonywa się bezpośrednio siłą muskularną, to jest ręczną pracą człowieka, co, szczególniej w obszarach mało zaludnionych, lub całkiem bezludnych, na

których pokłady są rozrzucone, wymaga nader znacznego kosztu, pochłaniającego wielką, jeżeli nie większą część zysków. Ztądto przedsiębiercy zmuszeni bywają ograniczać się wyłącznie obrabianiem pokładów bogatych, opuszczając te, które mniej przedstawują korzyści, jakkolwiek samo odszukanie ich i wstępne roboty kosztowały już niemało czasu i nakładu.

Te niedogodności i straty, które nie jedno już prywatne stowarzyszenie, dla wydobywania złota w Syberyi zawiązane, przyprawiły o upadek, zostają dziś całkiem usunięte. Machiny parowe, te najpotężniejsze dźwignie przemysłowości spółczesnej, pomnażające o stokroć działalność człowieka i w równym stosunku oszczędzające użycie jego cielesnej siły, a przeto zmniejszające koszta, szczęśliwie zastosowane zostały i do tej ważnej gałęzi.

W Petersburgu zawiązała się Kompanija, która na swój użytek nabyła sposób exploatowania złotodajnych piasków za pomocą machin parowych i, na wyłączne takowego sposobu zastosowanie, posiada przywilej od Rządu. Sposób ten, zmniejszając zwyczajne wydatki *więcej niż o połowę*, zapewnia Kompanii, przy równych warunkach bogactwa piasków, nieporównanie większe zyski nad te, jakie ręczną pracą mogą być osiągnięte; owszem daje jej możność wydobywania z pożytkiem znacznej jeszcze ilości drogiego kruszcu z takich pokładów, które dla niedostateczności zysków przy zwykłém obrabianiu, zostały przez przedsiębierców zaniechane. Prócz takiego korzystania wprost ze swego przywileju, Kompanija ma jeszcze inne i bardzo rozległe widoki zysku; mianowicie przez wynajmowanie swoich przyrządów przedsiębiercom, exploatującym złotodajne pokłady, i przez pooddzielne ustępstwa tymże, swojego wyłącznego prawa zaprowadzania podobnych przyrządów.

Obszerniejszy wykład bliżejby wykazał niezawodne korzyści nowego systematu; na teraz dość będzie namienić, że wszystkie główne działania przy wydobywaniu złota z piasków, jako: zdejmowanie z powierzchni pokładów warstwy torfowej, ją pokrywającej, wykopywanie i ładowanie samych piasków do przemywania, tudzież odwożenie już przemytych na znaczną odległość, zamiast ręcznej pracy i zwyczajnych sposobów przewozu, odbywa się za pomocą machin i przenośnych kolei żelaznych. Dość zresztą tej jednej danej, że sposób Kompanii, jak już powiedziano, zmniejsza koszta, podług nieomylnego wyrachowania, *przeszło o połowę*.

Z tej jednej danej wynika jasne przekonanie, że jakkolwiek pocznie sobie Kompanija: czy, mając własne złotodajne pokłady, zechce je sama na swą korzyść obrabiać; czy też ograniczy się tylko zastosowaniem swego sposobu do exploatacyi pokładów przez innych przedsiębierców, — w każdym razie, na znaczne zyski z pewnością rachować może.

W takich widokach i na takiej to zasadzie, Rzeczywisty Radzca Stanu xiążę *Koczubej*, Radzca Stanu *Gonzaga-Pawliczyński*, Podporucznik *Niełdow*, tudzież Kupcy *Lawton* i *Gromow* zawiązali między sobą pomienioną Kompaniją na akcyach, pod firmą: Компанія механической разработки золотоносныхъ розсыпей, (Kompanija do wydobywania złota z pokładów złotodajnych za pomocą machin).

Ustawa tej przemysłowej Spółki Najwyżej została zatwierdzona przez N. Cesarza Jmci w dniu 11 Listopada roku 1853 i ogłoszona urzędowie w № 98 Gazety Senatskiej, (patrz Tygodnik, 1853, № 98). Jednoczasowie obwieszczone zostało przez Gazety Petersburskie otwarcie subskrypcyj na akcye, których liczba zakreślona jest do 300, a cena każdej akcyi naznaczona 2,000 rubli srebrnych. Akcya jedna rozdziela się na 10 kuponów, każdy po 200 rubli srebrnych.

Przy podpisaniu się na akcye lub kupony składa się w gotowiźnie do kassy Kompanii dziesięć procent, to jest: za całą Akcyą 200, a za Kupon 20 rubli sr. Drugie dziesięć procent mają być wniesione przez subskrybentów w dniu 1 Kwietnia roku bieżącego 1854, pozostała zaś ilość, za akcyą lub kupon przypadająca, ma być wypłacona częściami, w miarę potrzeby, jakaby była uznana przez Zarząd Kompanii, nie później jak w ciągu trzech miesięcy od dnia ostatniego ku temu Wezwania, ogłoszonego w gazetach Petersburskich lub Moskiewskich. Na pierwsze dwie nadpłaty kwity będą wydane przez założycieli Kompanii, na pozostałe zaś, przez mający się uorganizować Zarząd Kompanii, który, po uzupełnieniu częściowych wypłat, wymieni pierwiastkowe kwity na Akcye lub Kupony.

Tu należy objaśnić, że przed utworzeniem Zarządu (którego członkowie mają być wybrani przez Ogólne Zgromadzenie akcyonistów), pieniądze, z supskrypcyi zebrane, nie będą wydatkowane, ale zostaną złożone w jednym z Banków Państwa na imię Kompanii, albowiem pomienieni Założyciele zobowiązali się pierwsze niezbędne wydatki załatwić własnemi środkami. Dopiero Zarząd, po swem ustanowieniu, zacznie rozrządzać kapitałami i zwróci Założycielom, za ścisłem sprawdzeniem i należytem udowodnieniem, poniesione przez nich wstępne wydatki.

Założyciele zawarli z Główną Górniczą Zwierzchnością, na mocy 2 artykułu Ustawy Kompanii, umowę, zapewniającą skuteczne użycie jej przywileju i w zeszłym roku zbudowali już, na wskazaném przez tęż Zwierzchność miejscu w gubernii Orenburgskiej, fabrykę, dla obrabiania piasków złotodajnych według nowowprowadzającego się sposobu na wielką stopę.

—

Redakcya Tygodnika proszona jest o podanie do wiadomości powszechnej głównych zarysów rzeczonego przedsięwzięcia, do którego przypuszczone zostają i osoby, niezamieszkałe w Stolicy.

Chętnie zaskuteczniając takowe żądanie, do tego co się wyżej powiedziało o niewątpliwej pożyteczności i zyskowności przedsięwzięcia, opartego na dojrzale obmyślanych i ściśle wyrachowanych zasadach, Redakcyi pozostaje tylko dodać, że przytoczone imiona PP. Założycieli, osób praktycznych, dostatnich i używających powszechnego zaufania, są już same przez się niemałą rękojmią przyszłego powodzenia działań Kompanii.

Ci, którzyby życzyli należeć do Kompanii, i podpisać się na Akcye lub Kupony, pod warunkami, wyżej wyszczególnionemi, mogą stawić się osobiście, lub odezwy swoje przesyłać, pod adressem:

Господамъ Учредителямъ Компаніи механической разработки золотоносныхъ розсыпей.

въ С.-Петербургѣ.

Въ Контору Компаніи, по Малой Мастерской, въ домѣ Церкви Св. Станислава, № 110.

Позволяется печатать. 18 Января 1854 года. *Ценсоръ Н. Ахматовъ.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.